

درباره فیلم

استیفن میولهال

ترجمه‌ی ناصرالدین علی تقویان

نشر قصیده سرا

«درباره فیلم» از جمله کتاب‌هایی است که به سینما از دریچه فلسفه نگاه می‌کند. این نگاه با تمرکز بر مجموعه‌ی فیلم‌های «بیگانه» و برخی دیگر از فیلم‌های کارگردانان‌شان، بخشی از کلیت رسانه‌ی سینما را برای تأمل فلسفی برمی‌گزیند؛ چرایی این‌گزینش در متن کتاب آمده است. از طرف دیگر این نگاه از دریچه‌ی چشمان فیلسوفی شکل گرفته است که خود پیرامون پرسش‌های ناشی از فیلم‌های مورد بحث صاحب‌نظر است.

به باور مترجم این اثر بی‌آنکه بدون میانجی درگیر مناقشات پیرامون نسبت میان فلسفه و سینما شود، در عمل و در یکایک ارکان خود این نسبت را نه تنها بازآفرینی بلکه تبیین می‌کند.

ادعای کتاب در پرده آن است که فلسفه برای بهره‌گیری در گفت‌وگوهای موجود درباره‌ی فیلم‌های خاص و رسانه‌ی سینما که نقش عمده در فرهنگ عمومی معاصر دارند، سخن‌های بسیاری دارد. ندای فلسفه با آهنگی متمایز از نظریه‌ی فیلم و مطالعات فرهنگی، برای آنکه شنیده شود، نیاز و اشتیاقی به خاموش کردن ندهای دیگر نمی‌بیند.

کتاب در چهاربخش هر بخش به یکی از فیلم‌های مجموعه‌ای بیگانه پرداخته است، و در عین حال نگاهی نیز به کارهای دیگر کارگردانان دارد.

در بخش نخست تحت عنوان «پسر کین، دختر قابیل: بیگانه ریدلی اسکات» دریافت نویسنده از منطق بنیادین جهان بیگانه به نحوی کامیابش کامل نشان داده می‌شود.

بچه درست کردن: بیگانه‌های جیمز کامرون، «سستی شیون: بیگانه دیوید فینچر، و «مادر هیولا: تجدید حیات بیگانه ژان کی یر ژونه» سه بخش دیگر کتاب است.

نویسنده سپس به مسائل و امکانات هنری و انگیزه‌ها و مقاومت‌هایی که این فیلم‌ها به کارگردانان پس از ریدلی اسکات بار می‌کنند، می‌پردازد. در بخش چهارم نیز تجدید بیگانه در حکم نتیجه‌گیری و پایان‌بندی کتاب است. این بخش، خود به آگاهانه‌ترین شکل تأملی بر میزان توانایی از سرگیری کامیابانه‌ی چنین مجموعه‌ای است. از این رو استمرار مجموعه را به پرسش می‌گیرد، در عین حال به این هم اشاره می‌کند که پتانسیل آن برای استمرار می‌تواند پیگیرانه‌ترین تلاش‌ها را برای نمونه در بیگانه برای به پایان رساندن یا ستاندن امکانات روایی آن زنده نگاه دارد.

کتاب در عین دشوارخوانی، فاخر و پرمغز است. مترجم در ترجمه‌ی این کتاب با دشواری دوگانه‌ای روبه‌رو بوده است. از یک سو با اینکه کتابی فلسفی است اما به لحاظ سبک ویژه نگارش نویسنده می‌توان آن را اثر ادبی نیز به شمار آورد. برقراری تعادل میان ترجمه‌ی اثری فلسفی که اصلی‌ترین دغدغه‌اش انتقال درست معنا است از یک سو و ترجمه‌ی اثر ادبی که انتقال شکل و صورت نیز در آن مهم است از سوی دیگر کاری دشوار بوده است. مترجم تلاش کرده است شکل و صورت متن اصلی کتاب، از برخی جهات مانند درازای جملات و پیچیدگی آنها به یکسان منتقل شود، اما در موارد دیگر به انتقال معنا و مفهوم بیشتر توجه شده است.

کتاب با شمارگان ۱۵۰۰ نسخه به قیمت ۲۴۰۰ تومان به چاپ رسیده است.